

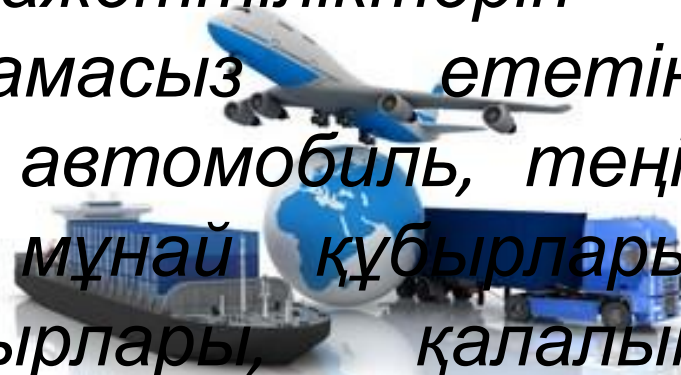
Бірыңғай көлік жүйесі

Анбиев Ернұр Жексенбыұлы

1. Көлік жүйесінің жалпы сипаттамасы

Бірыңғай көлік жүйесі (БКЖ) – технологиялық, техникалық, ақпараттық, құқықтық және экономикалық жүйемен біріктірілген байланыс құралдарының, көлік құралдарының, техникалық құрылғылар мен механизмдердің, басқару және байланыс құралдарының, көліктің барлық түрлеріне арналған қондырғылардың жиынтығы. халық шаруашылығының жүктер мен жолаушыларды тасымалдаудағы қажеттіліктерін қанағаттандыруды қамтамасыз ететін қатынастар. Ол темір жол, автомобиль, теңіз, өзен, әуе, магистральдық мұнай құбырлары, магистральдық газ құбырлары, қалалық, өнеркәсіптік және электронды (электр беру

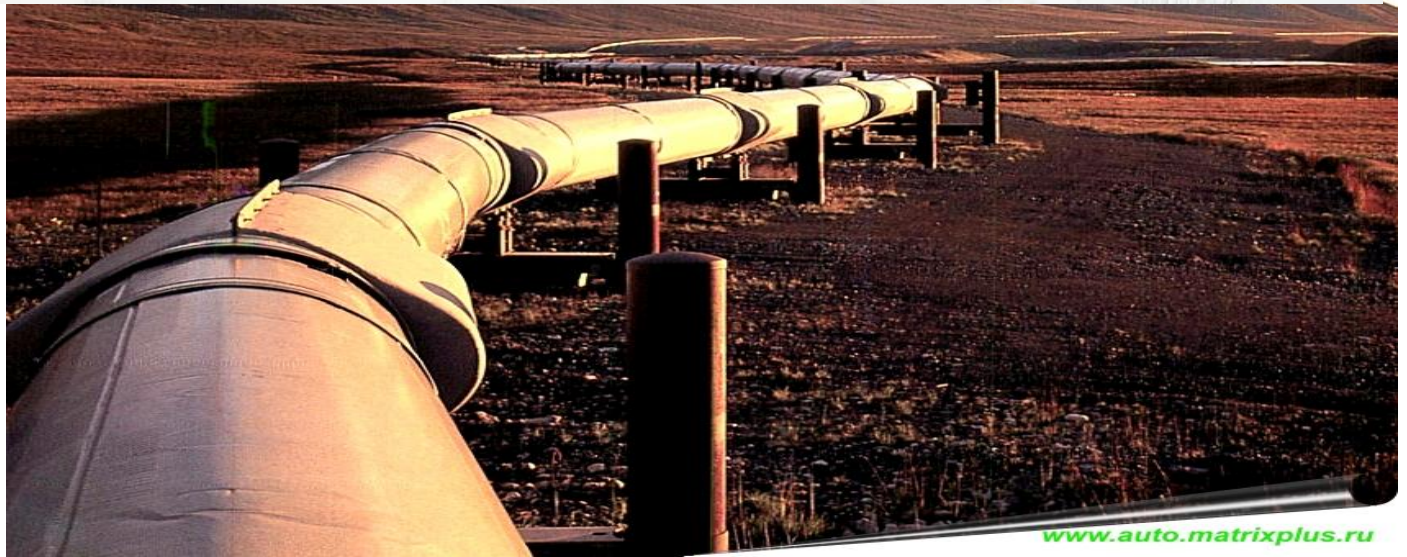

Көлікті бейнелі түрде экономиканың «қан айналым жүйесі» деп атайды. Оның көмегімен қала ішінде де, қалааралық, ауданаралық және халықаралық қатынаста да жүк пен жолаушының орасан зор массасы тасымалданады.

Көлік – экономиканың дербес саласы,
оны өңдеуші салаға жатқызу керек.

2. Көлік жүйесінің құрылымы

2.1 Темір жол көлігі.

Темір жол көлігі - механикалық тартымдылықты (тепловоздар, электровоздар, паровоздар) пайдалана отырып, жүктер мен жолаушыларды теміржол жолдарымен тасымалдайтын көлік түрі және қазіргі Ресейде негізгі болып табылады.

ОСОБЕННОСТИ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА

ДОСТОИНСТВА

НЕДОСТАТКИ И ПРОБЛЕМЫ

Универсальность к перевозке всех видов грузов

Высокая грузоподъемность

Низкая себестоимость перевозок

Способность к работе в любое время года и при любой погоде

Относительно свободное размещение

Возможность перевозок грузов на большие расстояния

Относительно энергосберегающий и экологически чистый по сравнению с другими видами транспорта

Потери участков ж/д после распада СССР, перегрузка магистралей и снижение скорости движения

Снижение грузооборота

Изношенность дорог и подвижного состава, необходимость внедрения новой техники и технологий

Недостаточное развитие ж/д сети на востоке страны

Создание высокоскоростных ж/д

Создание негосударственных ж/д

Повышение качества сервиса пассажиров

Возвращение на международный рынок транспортных услуг

География железнодорожного транспорта

Ең алғаш темір жол қазіргі Қазақстан аумағында 1893-1894 жылдары салынған. Бұл ұзындығы 369 километрік Слобода – Урал тар табанды (1000 мм) темір жол еді, оның 113 километрі нақты Қазақстан аумағында орналасқан. Бұған қоса, Петропавл қаласы аумағында Транссібір темір жолының 190 километрі жүріп өтетін болған.

2.2 Құбыр көлігі

Құбыр көлігі - компрессорлық станциялар жасаған қысым айырмашылығының әсерінен сұйық, газ тәрізді және құрғақ (ұсақталған күйдегі) жүктерді құбырлар арқылы тасымалдау түрлерінің бірі.

Ішкі құбыр көлігінде шикі мұнай, табиғи және ілеспе газ ең маңызды жүктер болып табылады. Мұнай өнімдерін, сұйық және газ тәріздес химиялық заттарды тасымалдауға арналған өнім құбырлары Қазақстанда әлі де кең тараған жоқ, бірақ олардың дамуы өте перспективалы.

ОСОБЕННОСТИ ТРУБОПРОВОДНОГО ТРАНСПОРТА

ДОСТОИНСТВА

Низкая себестоимость перевозок

Большой объем перевозок и грузооборот

Способность к работе в любое время года и при любой погоде

Свободное размещение

Возможность транспортировки грузов на большие расстояния

Относительно экологически чистый

НЕДОСТАТКИ И ПРОБЛЕМЫ

Изношенность трубопроводной сети

Необходимость внедрения новой техники и технологий

География
трубопроводного
транспорта

2.3 Су көлігі

Теңіз көлігі жүктер мен жолаушыларды жаппай тасымалдау үшін арзан табиғи су жолының (мұхиттар, теңіздер және теңіз арналары) артықшылықтарын пайдаланатын ең көне кепік түрлерінің бірі болып табылады.

ОСОБЕННОСТИ МОРСКОГО ТРАНСПОРТА

ДОСТОИНСТВА

НЕДОСТАТКИ И ПРОБЛЕМЫ

Универсальность

Высокая грузоподъемность

Низкая себестоимость перевозок

Возможность перевозок грузов на большие расстояния

Относительно энергосберегающий и экологически чистый по сравнению с другими видами транспорта

Большие потери после распада СССР

Дорогое и большое обслуживающее хозяйство

Низкая скорость движения

Зависимость от погоды и времени года

Нерациональная структура транспортного флота

Необходимость внедрения новой техники и технологий

Необходимость строительства новых и реконструкции старых портов

Возвращение на международный рынок транспортных услуг

ОСОБЕННОСТИ РЕЧНОГО ТРАНСПОРТА

ДОСТОИНСТВА

НЕДОСТАТКИ И ПРОБЛЕМЫ

Универсальность

Высокая грузоподъемность

Низкая себестоимость перевозок

Возможность перевозок грузов на большие расстояния

Относительно энергосберегающий и экологически чистый по сравнению с другими видами транспорта

Кризисное состояние отрасли

Низкая скорость движения

Зависимость от погоды и времени года

Необходимость внедрения новой техники и технологий

Необходимость строительства новых и реконструкции старых портов

Выход на международный рынок транспортных услуг

География
речного
транспорта

2.4 Автомобиль көлігі

Автомобиль көлігі – жүктер мен жолаушыларды жеңіл автомобильдермен (жүк машиналары, жеңіл автомобильдер, автобустар, тракторлар және тіркемелер) тасымалдайтын көлік түрі. Ол қазіргі Қазақстандағы жүк және жолаушы тасымалында негізсіз қарапайым рөл атқарады.

ОСОБЕННОСТИ АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА

ДОСТОИНСТВА

НЕДОСТАТКИ И ПРОБЛЕМЫ

Универсальность к перевозке всех видов грузов

Большая маневренность

Высокая скорость движения

Возможность доставлять грузы непосредственно потребителю

Использование в труднодоступных районах (северных, восточных, горных)

Высокая себестоимость

Низкий грузооборот

Высокая потребность в новых дорогах

Необходимость внедрения новой техники и технологий

Сильный загрязнитель окружающей среды

География
автомобильного
транспорта

ГЕОГРАФИЯ АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА

УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ:

- основные автодороги
- - - временные автодороги
- прочие автодороги

Особенности
автомобильного
транспорта

2.5 Әуе көлігі

Әуе көлігі – көліктің ең жылдам түрі, ол арқылы жолаушыларды тасымалдау негізінен қысқа және алыс қашықтықтарға жүзеге асырылады.

ОСОБЕННОСТИ АВИАЦИОННОГО ТРАНСПОРТА

ДОСТОИНСТВА

НЕДОСТАТКИ И ПРОБЛЕМЫ

Универсальность

Высокая скорость передвижения

Возможность перевозок на большие расстояния

Относительно свободное размещение

Кризисное состояние отрасли

Высокая себестоимость перевозок

Низкая грузоподъемность

Большое потребление топлива

Наносит существенный экологический ущерб

Зависимость от погоды

Повышение качества сервиса пассажиров

Көлік стратегиясының негізгі стратегиялық басымдықтары: жалпы әлеуметтік, жалпы экономикалық, жалпы көлік және көлік қызметінің түрлері бойынша.

Жалпы әлеуметтік басымдықтар:

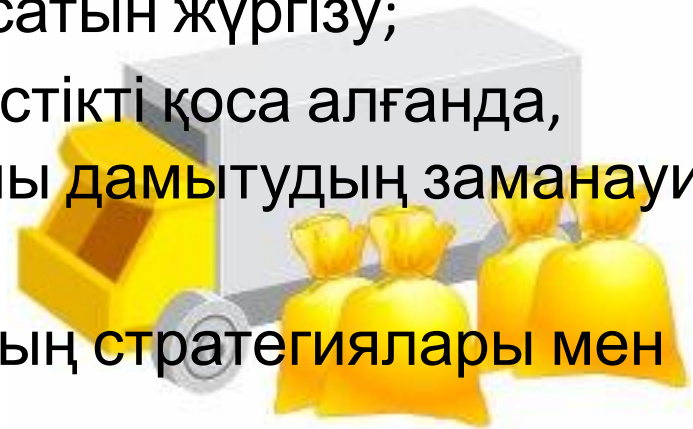
- халықтың ұтқырлығы және көлік қызметінің қолжетімділігі;
- көлік құралдарымен жазатайым оқиғаларды, тәуекелдерді және қауіпсіздік қатерлерін төмендету;
- қоршаған ортаны ластауда көлік үлесін азайту

Жалпы экономикалық басымдықтар:

- көлік саласының жалпы ішкі өнімнің жоспарланған өсу қарқынын қамтамасыз ететін жоғары сапалы көлік қызметтерімен толық көлемде қамтамасыз ету;
- өнімнің түпкілікті бағасы бойынша нақты көлік шығындарының бәсекелестік деңгейі;
- тауар партиясын жылжытудың коммерциялық жылдамдығы мен ырғағын арттыру;
- көлік инфрақұрылымын салу және ұстау үшін инновациялық технологияларды пайдалану;
- тиімді мемлекеттік тариф саясатын жүргізу;
- мемлекеттік-жекешелік әріптестікті қоса алғанда, экономикалық бәсекелестік ортаны дамытудың заманауи тетіктерін пайдалану;
- сабақтас салаларды дамытудың стратегиялары мен бағдарламаларымен үйлестіру.

Жалпы көлік басымдықтары:

- көліктегі еңбек өнімділігін арттыру;

- көлік жүйелерінің пайдалылығы;

- көлік инфрақұрылымы активтерінің табыстылығын

арттыру;

- энергия сыйымдылығын төмендету;

- ұлттық тасымалдаушылар үшін басым бәсекелестік жағдайлар жасау және олардың бәсекеге қабілеттілігін

арттыру;

- үздік әлемдік жетістіктерге сәйкес келетін инновациялық тауар тасымалдау технологиялары;

- жоғары технологиялық өнімді тасымалдауға дайындау;

- көлік саласына инвестициялау үшін қажетті жағдайларды қалыптастыру, оның неғұрлым жылдам қарқынмен дамуын қамтамасыз ету;

- көліктік стратегияны іске асыру үшін қажетті деңгейге дейін ресурстарды жеткізүшілер - көлік машина жасауды және

